

OBLAPIĆ (83) *vb pf*

o oraz a jasne (w tym w a 3 r. błędne znakowanie).

inf obłapić (16). ◇ *fut* 1 sg obłapię (1). ◇ 3 sg obłapi (5). ◇ *praet* 1 sg *f* -m obłapiła (1). ◇ 2 sg *m* obłapiłeś (1). ◇ 3 sg *m* obłapił (24). *f* obłapiła (9). ◇ 3 *pl subst* obłapiły (3). ◇ *plusq* 3 sg *m* był obłapił (1). ◇ *imp* 2 sg obłap (3); obłap (2) *SienLek, GórnTroas*; obłap (1) *RejJóz*. ◇ 3 sg *niechaj* obłapi (1). ◇ 2 *pl* obłapcie (2); -p- (1) *KochPs*, -p- (1) *WujNT*. ◇ *con* 3 *pl m pers* by obłapili (1). ◇ *part praet act* obłapiwszy (15).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Objąć, otoczyć ręką lub ramieniem kogoś lub coś; amplecti HistAl, Mącz, Calag, Cn; amplexari HistAl, Vulg, PolAnt, Cn; complecti Mącz, Modrz, Vulg, Cn; tenere Vulg (83) : Complexus, Ten, który obłapił. Mącz 304a; Calag 275a; GórnTroas 35.

obłapić co (2): Kdy iezus blogoślawiony już był tako nagi łam wielmi pokornie przyłapiwszy/ on łup dobrowolnie obłapil *OpecŻyw* 125v; *GórnTroas* 35.

Przen [kogo, co] (7) : O Iezu namięłściwłszy [...] Daj mi krzyż wtrzymania od wśech złości obłapitz *OpecŻyw* 138v; *ForCnRWiet* Av; Przyimićie (*marg*) Obłapćie, ogárnćie (-) nas [*capite nos*]. *WujNT* 2. *Cor* 7/2.

obłapić czym (3): [*człowiek ufa Panu Bogu swemu*] Który piękne niebo łprawił/ Y ziemię z morzem połtawił: Y cokolwiek ognistemi Świat obłapił mury łwemi. *KochPs* 212; Ledwie mię ná godzinę przed świtánini [!] łwymi Sen leniwy obłapił łkrzydły czárnawymi. *KochTr* 20; *WitosłLut* A2.

a) Ogarnąć, zawrzeć, pomieścić w sobie [co] (1) : Więc iż prawo piłane nie mogło wżysłkiego obłapić/ co łie miedzy ludźmi tráfia łle tylko to co mogło zágárnac/ pod łię zygarneł [!]/ y ogulnie opiłáło. *GórnRozm* Gv.

a. Objąć kogoś rękami w geście sympatii, miłości, czci, pokory, wzruszenia, żalu, wdzięczności (70) : *HistJóz* D4v; *Amplecti aliquem, Obłapić/ Vprzeymie miłowác kogo. Mącz* 303d.

obłapić kogo (54): *BierEz* F4; Matuchna téz pokornie pokłękneła/ a zapłakawłszy rzewno/ łynącza obłapila *OpecŻyw* 36, 11, 11v, 78, 88v, 106 [2 r.] (10); ł vzzawłszy łakob łozefa obłapiwłszy go płakał *HistJóz* E2, D4v; *FalZioł* IV 56a; [*Augustynus pisze*] że m[ąż] łprawiedliwie może łwą żonę y na rinku ob[ł]apić iawnie *BielŻyw* 69, 133; *RejJóz* F5; *HistAl* E3, F8v, G, Nv; *Leop* *B4v, *Mar* 9/35; *BielKron* 15, 18, 57, 59, 109v (7); *Mediam mulierem complectitur, Obłapił yą w pás. Mącz* 213b; *GórnDworz* Y7, Mm3; *HistRzym* 25v, 26, 82v, 83, 132; *RejPos* 108v, 308v; *HistLan* D2v; *RejZwierc* 25v; *BudBib Gen* 29/12, 48/10; *PaprpPan* Gg2v, 3; *ModrzBaz* 10; *KochPs* 4; Y każe łby łię tak temu tám/ iáko y temu náłzemu włzyłcy kłániáli/ y z pocáłowánim onego obłapili *CzechEp* 288; *KochJez* A3; *Dopusć mi łye obłapić/ dopusć ręce moié/ Ná rámioná twé włóżyć. ZawJeft* 20; *GrochKal* 6; *WujNT Act* 20/10; *CiekPotr* B2v.

obłapić co (6): Matuchna rączki wznofila/ wiałz go chciała/ ale łozeff cialo podiał w poly ij obłapil/ aż Nikode^m z nog gwozdz wybil. *OpecŻyw* [155]; *GórnTroas* 52. *Cf* »obłapić nogi«.

W połączeniu szeregowym (1): Pocálowałci go téz był łudałz w ogroycu/ obłapił/ przywitał/ y pozdrowił *RejPos* 308v.

W charakterystycznych połączeniach: *oblapić (kogo) miłościwie, nabożnie, w pas, z płaczem, z wielką poczesnością, z wielkiej radości.*

Zwroty: »oblapić nogi, za nogi« = *tenere pedes Vulg* [szyk zmienny] (4:2): Magdaléna nogi oblapiła/ a iako zwykła z dáwna łzami ié vmywała/ v ktorých grzechow łwych odpuszczénijé wzięła [!]. *OpecŻyw* 156; A ony przypadły oblapiły go zá nogi iego/ á dáły chwałę iemu. *RejPos* 108v; *HistLan* D2v; *GórnTroas* 49; *WujNT Matth* 28/9, s. 412.

»rękoma oblapić« (1): Wynidę przeciwko tobie/ rękoma cie oblapię *Leop* *B4v.

Szeregi: »oblapić, (i) (po)całować« = *amplexari et osculari HistAl, PolAnt* [szyk 6:1] (7): A Dariusz podniósłszy ręce łwoie oblapił go/ y całował/ pierśi łzyię y ręce iego [*Aleksandra*] [*amplexatus est Alexandrum ... et manum eius osculabatur*] *HistAl G*; *BielKron* 18; *HistRzym* 83, 132; A oczy Izraelowe (były) ciężkie od łtárości/ że niemogł patrzyć: tedy ie przywiódł kniemu/ y pocałował ie/ y oblapił ie [*osculatus est eos, et amplexatus est eos*]. *BudBib Gen* 48/10, *Gen* 29/12; *PaprpPan* Gg3.

»oblapić a ścisnąć ręce« (1): Ná przywitaniu Deifebus oblapił go á ściśnął ręce iego w obyczaj przyiaźni *BielKron* 59.

»oblapić a wziąć na ręce« (1): Potym oblapiwszy ie [*Chrystus dziatki*]/ á ná ręce wzięwszy [*complexus ulnis et manibus eis impositis*] winiłował im wżego dobrá. *ModrzBaz* 10.

W przen [kogo] (3) :

W połączeniu szeregowym (1): komu albo anyolouy abo czlouyekouy dopuszczono yeft tele kroczye bych chciał oblapyć czalowacz na rąku nofycz boga *PatKaz III* 263.

W porównaniu (1): poydziem do oblubięcá nászego: niewętpicie nic: wynidzie przeciw wam y oblapi was iako łyná łtráconego ociec *SkarŻyw* 125.

Szereg: »oblapić i pocałować« (1): Ilekroć iedno chciał łię do niego/ iáko łyn márnotráwny/ náwrocić/ przyiął łię w łádkę ochotnie/ oblapił łię y pocałował łádkáwie *LatHar* 675. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

a. O kontaktach erotycznych; *amplexari Vulg, PolAnt* [kogo] (5) : *RejWiz* 41; Potym/ weźmi prochu ł korzenia y z iáiec záięczych/ iáko łupinkę łádkowego orzechá/ á to z wieczorá z winem wypiy/ á ná łwitaniu mężá oblapi. *SienLek* 112v.

Przysłowie: Iako łopolicie mowią, po grufczé łie napić, á po iáblku miłá oblapić. *GlabGad* I5v.

Zwrot: »prawicá oblapić; prawica oblapi« (1;1): Ręká iego łewa pod głowá moią/ á práwicá iego oblapi mię [*dextera illius amplexabitur me*]. *Leop Cant* 2/6; *BibRadz Cant* 2/6.

b. Opleść (o wijącey się roślinie) [co] (1) : *Nubere etiam dicuntur arbores, vitibus et vites arboribus*, Przypiąć łie/ Oblapić drzewo. *Mącz* 252b.

Synonimy: *objąć*; **a.** *obwinąć, opleść*.

Formacje współrdzenne cf **ŁAPAC**.

Cf **OBLAPIENIE, OBLAPIONY**